

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals Hi-
erías d'aquesta ciutat y de fora.
A. Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dissapte 4 d' Octubre de 1902.

ANY XVII

NUM. 4.398

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, ... Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . " 4-
Extranjer y Ultramar. . . . . " 8-
Anuncio, á preus convencionales

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meua clinica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca, SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrífula crónica. Causat d'asar sens cap resultat cuantas emulsiions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consól lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Letamendi, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, unich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

LOT LOT LOT LOT LOT LOT LOT

AMARCH LOT TÓNICH

APERITIU-CORROBORANT-FEBRIFUGO

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

L' us d' aquest TÓNICH ej-receix una acció estimulante sobre l' aparato gastro-intestinal: aumenta l' apetit y facilita la digestió. La nausea, l' vomit, los vahidos, lo mareig paran casi semp e prenent una ó dos copetas d' aquest tónich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son us, donchs es febrifugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l' han indicat y segueixen indicantlo com medi eficas para precaveres de las calenturas.
Prende una ó dugas copetas d' aquest tónich á diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.
Se pren ab aygua, sífó ó pur: avans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARTORELL S. en C.-Carrer Monterols número 30.

BETZINA DALMAU

Aquesta nova essencia de extraordinarias proporcions disolvents de la grassa, no te rival en cap dels preparats que fins al dia s' han vingut empleant pera treure las tacas, no sols de la roba, panyos de billar, tapisos, halajas de totas classes etc., etc., sino de velluts, sedas, sombreros de feltre y en especial pera 'ls guants.
Sa química composició fa que siga mes volátil que l' éter y que desapareixi la taca instantáneament sens perjudicar lo color de la prenda y sens que deixi l' olor repugnant y desagradable de tots sos similars.

DE VENTA EN LAS DROGUERIAS Y FARMACIAS
AL ENGRÓS: Magatzém de drogas y productos químicis farmacéuticis de **M. Dalmau Oliveres**
PASSEIG DE LA INDUSTRIA, LLETRA B.-BARCELONA
REPRESENTAT PER AQUESTA PLASSA: PERE PUJOL

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSO Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 20 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los **Juanos dels senyors**
MASSO Y FERRANDO
REUS

AVIS ALS QUE VAJIN A LAS FESTAS DE BARCELONA

No olvideu d' anar al **TEATRE DE NOVETATS**

á atmirar lo grandíós espectacle cómic-líric-bailable:

EL ANILLO MÁGICO

Presentat ab un luxu enlluernador.—21 magnificas decoracions—500 riquissims trajos—40 bailarinas—100 figurants—100 comparsas—40 coristas—40 professors d' orquesta—Banda militar y la célebre parella absoluta de ball

VISCONTI--DE VINGENTI
TOTS LOS DIAS "EL ANILLO MÁGICO,"

POLÍTICAS

Un cop lo dongui á coneixe ja tindrem de que parlar per uns dias.
Y res més que pera parlar, puig dels fracassats poch ó res profitós se'n pot esperar.
Será una anca més á la colecció.

En un apreciat confrare de Tarragona hi llegim las elocuentes ratllas que segueixen:
«Procedente de Valencia llegó anoche á

esta ciudad el diputado don Alejandro Lerroux.

«A las diez dió una conferencia en el Centro Federal, donde había escasa concurrencia, que solo dos veces amagó un aplauso al regenerador de la clase obrera.

«Dijo el señor Lerroux, en síntesis, que volverá a presentar su candidatura por Barcelona aunque nadie le ofrezca su apoyo—contando con el del Gobierno—que todo el mundo sabe donde va él—ya lo creó—y que á él no le asusta esa revolución que se aproxima y que á tantos les pone la carne de gallina—á rio revuelto...—

«Item mas, ofrecióse para venirmos á discursar de nuevo cuando se levante la suspensión de garantías.

Y se dió por terminado el acto, que por su frialdad corrió parejas con el airecillo de estos días.»

Vejan qui parla de suspensions de garantías.

Lo qui fa 'l joch dels centralistas pera que las treguin ó retornin segons convinga als de l'olla.

«Cuan pot lo tenir á cada cap de mes una nómina hont poguerhi posar la firma!

**

Ja torném á tenir als jeitos y trainyers donant que fer á n' en Veragua.

Lo conflicte ha esclatat novament com era d' esperar de la solució poch satisfactoria pera aquells pescadors, que se li doná.

Pero aquesta vegada 'l ministre de marina no se 'n preocupará tant.

Ara ja te llesta 'l escuadra y no cal que s' amohini pera accontentar á aquella gent de mar.

Ab un parell de barcos que se hi envihin quedarà arreglat.

Aquí 's fan aixís las cosas... pera acabar més aviat.

D' INSTRUCCIÓ PÚBLICA

Hem arribat á punt, que 'ls pares ja no saben que fer, ni ahont portar els seus fills pera que aquets rebin una mitjana instrucció. Aquet mal es aquí cosa vella, lo monopoli de l' instrucció per un Estat ignorant y rutinari, no pot donar més que 'ls seus fruits naturals; agrayats avuy per un ministre d' Instrucció pública que sense solta legisla, desorganisa y embolica encare més de lo que ja ho está, tot lo referent á l' Instrucció.

Darrerament lo comte de Romanones las ha empresas contra la Junta municipal de Barcelona.

Lo ministre en lo preámbul del Real Decret reformant dita Junta reconeix la incapacitat del Estat pera dirigir la ensenyansa. Desde 'l 21 de juliol de 1838 en que la primera ensenyansa estava encomenada á Madrid, lo municipi y la comissió provincial (Madrid se regia per ley especial), ha sofert nada menos que las variacions següents: Juliol del 1834, excluint á la comissió provincial; 1849, fentla dependra del jefe politich de la provincia; 1855, d' una comissió especial; 1857, á una comissió regia; 1868, á un comissari regi; 24 de juny del mateix any, á una Junta local; lo 24 de novembre, se torna á restablir lo régim del 1857; lo 1876, se crean Juntas municipales de primera ensenyansa; lo 12 de maig de 1886, se modifícan las facultats de ditas Juntas, que 's tornen á modificar lo 7 d' octubre de 1887; lo primer de juny de 1894, 12 de juny de 1896, sense comptar las innumerables de carácter reglamentari que aumentavan, disminuían y modificavan las facultats de la Junta.

Tota aquesta inmensa llegislació, confessa lo mateix ministre, que malgrat la bona voluntat del legislador no ha servit de res y l' estat actual de l' ensenyansa diu:

Doloroso es confesarlo, son los abusos inveterados, la inspección ilusoria, la indisciplina, la pereza, la ausencia de todo estímulo por el tenor y por el premio y la existencia de muchos milla-

res de analfabetos que ponen en entredicho la cultura y nivel intelectual de la capital de España.

Després de tan eloqüent demostració de la incapacitat del Estat pera dirigir la primera ensenyansa, es lo lògic que 's desentengués d' aquesta funció pera donarla al Municipi, ó ferla completament lliure. Douche lo ministre fa tot lo contrari, lo comte de Romanones dona una nova organissació á la Junta de Madrid y la fa extensiva á Barcelona. Está clar, com que allí ha anat tantbé!

La nova organissació de las Juntas es la següent: un concejal, dos pares de familia, un advocat, un arquitecte municipal, un mestre y una mestra, un metge inspector y lo jefe del laborator municipal. Aquets nomenaments los farà lo ministre: Sistema descentralisador.

Aquesta Junta será presidida per un comissari regi, que tindrà las facultats que abans tenian las Juntas municipals. Aquet comissari que numerará també lo ministre, tindrà 7.500 pessetas de sou, que pagarà lo municipi, igual que tots los gastos d' instalació y material de la nova Junta. Sistema ultra descentralisador. Lo ministre, en lo preámbul, sosté que l' absorció del Estat es un mal.

Resúm: Un miuistre que confessa que l' Estat ha sigut impotent pera organissar una primera ensenyansa seria, que afirma que las Juntas no serveixen pera res y en crea una de nova, composta de personas nomenadas per ell, presidida per un comissari regi, també nomenat pel ministre; que d' aixó en diu "dar atribuciones", y que tots los gastos los carrega 'ls municipis; es un ministre que 's burla descaradament del país.

Es lo que allí en dinhen un colmo, lo colmo de la barra.

BARCELONA

La rialla barcelonina

I
Am la cara pàlida, els ulls aixuts, la boca oberta amorotadament, els cabells esbullats indelincuescentment pel vostre, aixís s' ajan sobre les faldes ertes dels monts, esperant un perdó no conseguit, remorejant am més cadenes infonibles, i aguitant al mar com la dozzella que hi ha perdut l' amant...

Ella no té vagues per ferhi desposalles, ella no té cançons per amorosirla, ella no té el rostse rojament bonic per cautivarla... Ella, am el mantell fet á bocins am el bacul trençat, am la corna caiguda, plora per dintre...

I am un badall ironic ha sigut pel defora, rigut mandrosa i estúpida, am la rialla presentida i meditada, infranca, voluble, movedissa, superficial...

II

I Barcelona, sobre les despulles venerables, sobre 'ls arcs centenaris i 'ls cels aguaitadors, de banda á banda de carrers i plasses, hi posat les ratiqites i miserias coloraines del pierrrot tísic, i la necrópolis del seu pit, l' ha feta vivificanta am pa, erets, i estandarts, am fanals figures, i am arcades escarnidores d' un temps venerable i d' unes lleis santificadores i omniholes...

I salta candorosament com una nínfa, i am rialles de boja trepija els llibres sants de pagines santificades,.... malmet els jardins quiets i devant dels temples hi canta rondalles sardòniques, infla llurs gallas sonrosades, i en son ventre impur concebeix els germens d' una vida ultradelinquéscent... i agermanantse am els esperits innobles i mesquins, am les sancs pudrides i els cossos adulterats, ben en la font del fals plaher, i es satura am la boca lubrica de llavis carmesí, pera després parir el monstre del desequilibri, el esperit de la falsetat, l' esfinge sanguinosa del mal, que vestida am petals de pell femenina ha d' ensorrar als esperits bons i dolents i ha de sembrar l' impuresa pels recondits ambits de les mundials incipiencies...

III

I han acudit á la ciutat les viles comarcanes, les viles quietas, les lluyes, les exóti-

ques, i han ajudat á ferla murmuranta com cau d' abelles verinoses... I els cels impassibles devant dels llavis morats de la ciutat han balancejat ritmicament sa testa, i destilantse musicalment en gotes de pluja, han llençat les llagrimas de fel pera rentar els llavis de la ciutat... I cuansevol diria que les fies de Deu hi han caigut, qu' ha sigut la pluja el plor llençat sobre el talem de ses desposalles am l' Alegria... I l' Alegria, benefactora, vermella, soluble, immensa, ha descendit del talem irada i ruda, que en el cor dels barcelonins es un juguet de fira...

IV

«Visca l' Alegria!», Digué Shiller am la conciencia cristallina com les aigues pures... Visca l' Alegria! si aquesta alegría es franca, necessaria, plena, conscienta, dióm nosaltres.

Mes, viurer per viurer, cantar per cantar, engalanarse sols per dur coloraines, es com profanar la propia imatge, la propia persona, es un sarcasme.

I Barcelona ha rigut per força, am una rialla falsa i una alegría falsa, i devant del sol, ha fet visatjes estupits, com una ramesa devant d' una puresa immaculada...

ALPHONS MASERAS.

DESGAVELL

Consecuencia lògica de la immoralitat que informe la política unitarista, es la desconfiansa que 'l país te ab los governs, y 'ls governants entre sí, y les suspicacies que despertan los funcionarios del Estat en lo desempenyament de sons càrrechs.

En aquest estat d' allunyament dels elements que deurian compenetrarse pera fer bona professó, no es estrany, que la cosa pública vaigi tan desequilibrada, com l' amarga realitat ens obliga á reconèixer.

Ni l' Iglesia en sos relacions ab l' Estat, ni 'l poble en sos tractes ab lo govern, ni 'ls obrers ab sas inteligencias ab sos patrons, tenen l' estabilitat que 'ls donarien lo compliment estricte y sincer de lleys sabiament dictades pera regimantar les armonies qu' entre aytals entitats hi deuria haber:

Per aixó se 'ns presenten avuy com conflictes pahorrosos los problemas religiós, politich y social, sens que cap dels partits gubernamentals, ni sisquera un dels politichs madrilenys, tinguen amanides solucions que puguen conjurar lo conflicte.

Fill lo procedir centraliste de les ambicions insaciables del egoisme de sons concupiscents mantenedors, y filles les lleys que confeccionen de aquest mateix sentiment, no condeuix sa política més que al logro de ses conveniencias personals, deixantne en complet abandono la governació del Estat, que es la que hauria de ser l' únich fi de tots sos esforços.

Per aixó tot es desgavell, desordre, desconcert y ruína, per aixó som l' ascarni de totes les nacions cultes, y per aixó, aquells hermosos territoris que junyí Colón á la diadema pátria, han anat desencantantse poch á poch de la mateixa, avergonyits dels mentors que les deshonraben.

Permeteu Deu, que fine á la desgraciada Espanya y més especialment á nostra aymada Catalunya, aquest régim desconcertador y fatal, y lassí lluhir sens gran recansa l' arba de la emancipació autonómica, única medicina possible pera la curació de nostres mals.

Mentres regeixin nostres destins los autors de les desfetes passades, sense mostres de penediment pels seus erros, y al apareixer encara obcecats en sos habituals concupiscencies, la regeneració no apareixerá per cap puesto, y nostres mals, avuy ja acelaradors, s' agravanarán hasta 'l punt de fer impossible la vida de la nació que en la Historia arribá á estendre son dominis en abdos hemisferis del globo.

Devant dels homens, dels que 'ls centralistes se burlen, judicada y ben severament se troba sa desatentada gestió, devant de Deu,

quin judici 'ls espera, sa responsabilitat, será tremenda, pera la expiació de ses culpes, ó impossible tota redempció.

Alerta, que encara es temps d' indulgencial Més que dinhen, si en ells no hi caben més estímuls, que 'ls del fatigós Epicur.

LL.

(De La Veu del Segre)

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 3 d' Octubre de 1902

Naiçaments

Cap

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joseph Vizcarro, 78 anys, P. Rey 4.—Paula Vilagrassa, 64 anys, Arrabal baixa Jesús 4.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Francesch

Sant de demá.—Ntra. Sra. del Roser

Surt lo SOL á las 6 h. y 59 m. y 's pon á las 5 h. 38 m.; surt la LLUNA á las 8 h. 40 m. y 's pon á las 7 h. 11 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 3 d' Octubre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetro aneróide	Gráu d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	750	81			Naval
15	750	81		2	Naval

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Direcció	Clase
9	Sol 26	13	18	S.E.	C y N	10
15	Som 22		20	S.E.	C y N	10

CRONICA

Lo SOMATENT se ven á Barcelona en lo kiosko "El Sol", Rambla del Centro.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del primer Tinent d' Alcalde (ilegal) don Emili Briansó y ab asistencia dels regidors senyors Huguet, Vergés, Pamies, Rovira, Roca, Bonet, Más y Pallejá, se celebrá ahir la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior. Se doná compte de una comunicació del "Centro de Lectura", convidant al Ajuntament á la obertura de las classes nocturnas de 1902 á 1903.

La recció de Foment negá lo permis que sollicitaba la Empresa Hidroforica pera estendre canyerias en lo Passeig de Sunyer.

Passá á la secció una sollicitud de la mestra donya Josepha Baulus, que demana la subvenció corresponent pera establir escolas nocturnas.

S' aprobaren los dictamens á las sollicituds de donya Filomena Ferrán, don Miquel Oliva y Baget, don Joan Puig y Jené y don Francisco Cros y Puig, y un de la secció de consums pera adquirir altra estufa, per insuficiencia de la que avuy hi ha instalada en lo Passeig de Sunyer.

S' aprobaren diferents comptes. A proposta del senyor Huguet se concedí la passá d' alumno extern del Institut á favor d' un dels dos sollicitants que la demanaren.

Lo senyor Huguet manifestà que s' troba en estat ruïnós l' edifici de la escola que dirigeix lo mestre don Sixto Laguna.
Lo senyor President digué que l' faria inspeccionar pel senyor Arquitecto y que si en efecte s' troba aquell lloch en condicions tant dolentes se procedirà a la suspensió de las classes fins a trobar nou local.
Lo senyor Vergés preguntà pels treballs que li hagin fets sobre l' encabessament de consums, a lo que l' senyor Briand contestà que s' cridarà als gremis cuan s' encarregui novament de l' Alcaidia lo senyor Casa-gualda.
Y no haventhi altres assumtos de que tractar s' aixecà la sessió.

Segons nostras noticias segueix en lo mateix estat de gravetat Anton Ribas Munté, ferit avans d' ahir en la carretera de Tarragona a un kilòmetre d' aquesta ciutat.

Com sempre que cauhen quatre gotas, nostres carrers se troban casi intransitables de tant de fanch com se hi posa.

A las nou d' aquest matí será conduhit a la darrera estada lo cadaver de la que en vida fou virtuosa senyora Na Magdalena Vilagrassa y Sabaté, esposa de nostre amich particular don Joseph Voltes y Monfà.
Enviem nostre sentit pesam a la desconollada familia Voltes.

Extraordinariament notable resulta lo número de la Revista Catalana 'Cy-Cut' corresponent a la present setmana. Conté 32 planas de text escullit ab bonichs dibuixos y fotografats de las festas de Barcelona tirats a varias tintas.
Se ven en aquesta ciutat al preu de 20 cèntims en la llibreria de Tost Germans.

Demá al vespre tindrà lloch en la culta societat 'Centro de Lectura' la repartició de premis y obertura de las classes nocturnas del curs de 1902 a 1903, a quin solemne acte hem sigut atentament convidats per lo digno President de la nomenada societat nostre estimat amich don Anton Serra y Pamies.
Agrahim la atenció.

Demá diumenge en la hermita de la Mare de Deu del Roser s' hi cantarà un solemne Rosari a veus y acompanyament de armonium a las quatre de la tarde.
Segurament que aquesta festa se farà de la mateixa manera cada diumenge del mes d' Octubre, excepte lo segon que s' cantarà lo Rosari ab orquesta.

Durant tot lo dia d' ahir permaneixqué l' espay de nostre cel cobert per espessa nuvolada que cap allà a la una de la tarde nos envià un fort ruxat que durà una hora aproximadament, repetintlo cap illà a las vuit del vespre.

De una capsà de cerillas finas, número 3, de la fábrica de Siméon Remacha, Tudela (Navarra) que deu contenir cinquanta mistos, se n' han pogut aprofitar unicament... deu. Tots los altres s' apagaban sense conseguir ensendre la metxa.

No es aquesta sola vegada que ab las cerillas finas passa això y molt més encara; lo mal es vell y lo més de llamentat es que ab tantas vegadas com s' ha dit lo mateix ni s' ha corretjít ni se n' té intenció... per ara y tant.

En lo Teatre Fortny donará una série de 15 a 20 funcions la notable companyia còmic-lírica que baix la direcció de don Joseph Talavera, actna en lo Teatro Pignatelli de Zaragoza.
La primera de ditas funcions se farà l' 25 del present mes.
Recordém a nostres llegidors que aquest mes d' Octubre es l' últim en que tindrán

ours legal las monedas de plata anteriores a 1871, ó siguin totas aquellas que expressan son valor en escuts ó fracció d' ells. Ditas monedas las camvia lo Banc d' Espanya.

Durant lo present mes d' Octubre, la Comissió provincial celebrará sas sessions los dias 9, 20 y 29.

La Comissió provincial ha acordat girar una visita al Manicomimo d' aquesta ciutat a fi de comprobar la relació dels expedients relatius als alienats reclous en dit establiment a carrech de la Diputació.

La recaudació líquida obtinguda per la Tesoreria d' Hisenda d' aquesta provincia en lo passat mes per valors pressupostos, ascendeix a 1.140.861 pessetas, y siguent de 5.568 l' import de las devolucions d' ingresos indeguts, la recaudació íntegra es de pessetas 1.146.430'00.

Per consums se recaudaren en lo dia d' ahir pessetas 1042'52.

EL ALBA

La Junta de Govern d' aquesta societat, en reunió celebrada lo dia 16 del actual y a petició de varis socis, han acordat admetre sens satisfes dret d' entrada, fins al 31 del proper Octubre, a cuants dessitjin ingresar com a socis de número.

Reus 17 de Setembre de 1902.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Jaume Coll.

D. MANEL DE PEÑARRUBIA
Procurador dels Tribunals
Ha trasladat son despatx a la Rambla de Sant Joan, número 30-3er.
TARRAGONA

Interesa molt sapiguer que a la ciutat de Barcelona y carrer de la Diputació núm. 435, sucursal de A. Salvati Costanzi se fan verdaders miracles en los malalts de mals venereos en general y especialment sifilitichs encar que siga la dolencia hereditari.
Pera més details lleigeixis en 4.ª plana 'Milagrosos confites ó Inyección anti-venérea y Roob anti-sifilitico COSTANZI.'

La Palma

A petició de varis socis la Junta de Govern d' aquesta Societat acordá en sessió 24 mes passat, prorrogar lo plasso fins al 31 corrent, sens satisfes dret d' entrada a tots los que desitjin ingresar com a socis de número de la mateixa.

Reus 1er. Octubre 1902.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Endalt Casas.

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del 'Procediment Indi' del apotecari Pascual, exquisit producte que toona ls cabells blancs del color que s' han tingut a la juventut, sens que perjrldiqui en lo mes minim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reprodueix lo cabell, priva sa ciguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruqueras.
Diposit general: J. Uriach y Cia.—BARCELONA

DEL ESTRANJER

Paris 3.
La mort de Zola
La casa d' Emili Zola, senyalada ab lo número 21 del carrer de Brnsselas, está volta la de gendarmes que impideixen apropar a la inmensa multitud que s' afanya en voler entrar pera visitar lo cadavre.

Devant de la casa s' han presenciat escenas de tristor, haventse vist plorar a moltas personas.

L' ex-capità n' Alfred Dreyfus ha dit que tenia l' propósit d' enrahonar en l' acte del sepeli, pero ha dessistit per considerar que no li permetria l' sentiment que l' domina per la mort del seu libertador.

Conflicte miner

De Nova York telegrafia que l' president dels Estats Units, Mr. Roosevelt, ha invitat a las companyias mineras a una conferencia para tractar de solucionar la vaga de Pensylvania.

Las companyias han acceptat la invitació. Regna gran alarma per causa de la escassetat de carbó y perque tots los articlos han aumentat de preu.

Trust Morgan

També anuncian de Nova York la constitució definitiva del 'trust', de navegació, del quin será gerent Mr. Morgan.

Lo capital d' aquest 'trust', es de 130 milions de dollars.

Congrés radical

Próximament se reunirà a Lyó lo Congrés del partit radical y radical socialista. Celebrará quatre sessions en los dias 9, 10, 11 y 12 d' aquest mes. Fins ara s' han rebut nombrosas y importants adhesions de diferents departaments.

Secció comercial

Mohiment del port de Tarragona

Entradas de avans d' ahir
De Cette y Barcelona en 8 ds. 'Correo de Cartagena', ab bocoyos buyts, consignat als senyors Vda. y S. de P. Ferrer y Mary.

De Smirna en 11 ds. v. inglés 'Salisburg', ab tránsito, consignat a la Vda. y S. de P. Ferrer y Mary.

De Barcelona en 6 hs. v. inglés 'Arana', ab transit, consignat als senyors Mac-Andrews y Cia.

De Liverpool y Barcelona en 18 ds., vapor 'Turia', ab carga general, consignat a don Modest Fenech.

De Marsella y Barcelona en 4 ds., v. 'Capeñas', ab efectes, consignat a don Mariano Peres.

De Barcelona en 6 hs., v. 'Primero', ab transit, consignat als senyors H. de B. López.

Despatxadas
Pera Cette, v. 'Correo de Cartagena', ab efectes.

Pera Glasgow y esc., v. inglés 'Salisburg' ab transit.

Pera Londres y esc., v. inglés 'Arana', ab tránsito.

Pera Liverpool y esc., v. 'Turia', ab efectes.

Pera Bilbao y esc., v. 'Cabo Peñas', ab efectes.

Pera Bilbao y esc., v. 'Primero', ab efectes.

Pera Cetta, ber. gol. italiá 'Cesare P.', ab lastre.

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ
Carrer Santa Aña, 19.
Cotisació a Barcelona a las 16 d' ahir
Interior 73'37 BARCELONA
Amortisable 5 p 94'60 Francs 34'—
Colonial —'— Lliuras 33'70
Mercantil —'— MADRID
Norts 57'10 Interior 73'35
Alicants 91'40 Francs 33'50
Orenses 32'05 PARIS
Obs. Fransa 2 1/4 58'12 Exterior 89'15
Id. Almansa 5 0/0 102'87 Norts 204'
Id. Id. ayg —'— Alicants 325'

Descompte de cupons.—Anticipo per títols. Compra y venta al contat y a plasso de tota classe de valors espanyols ó extrangers.—Comprobació y gestió de son cobro cas de sortir premiats dels títols amortisables favorecut en los sorteixos ab primerer.—Suscripció a todas las emisiones é informes sobre la oportunitat y conveniencia de suscriures.—Contas corrents ab interés.—Compra de monedas d' or y bitllets detots los països.—Giros sobre las principals plassas.—Operacions de Bolsa.

ANUNCIS PARTICULARS

AVIS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir a sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, a més de cotxes para l' servey a las ostacions y a domicili, luxosos y cómodos landaus, factons, carretelas y berlinas para casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas para viatjes als pobles circonvehins y als masos.

CLÍNICA DENTAL de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixible del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.
Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions sens dolor. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions. Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y emplen de tots los anastorichs avuy coneputs
Reb a Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí a 5 de la tarde. A Tarragona tots los demás dias.
Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—REUS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS
HORT DE PAU ABELLÓ
Se ven en lo carrer del Roser, 4.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baixla advocació de Ntra. Sra. de Montserrat, la direcció literaria de la senyoreta Maria Fabrá y la espirital del Rvd. don Enrich Prats, Pbre.
En aquest acreditat establiment quedan, desde lo 1er. de Setembre, obertas las classes de Ira. ensenyansa y la especial de párvuls. Ademés hi haurá classe de labors, francés, solfeig y piano, dibuix y pintura y corte. S' admeten alumnas internas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Presó, número 22

GRAN RIFA NAVAL

Autorisada per R. O. de 11 Abril 1902. Se sortejará a Madrid lo dia 31 d' Octubre de 1902 en unió de la Loteria Nacional de la mateixa fetxa.
Constará de 32.000 bitllets al preu de 50 pessetas cada un dividits en décims a 5 pessetas. Los premis y reintegros serán en número de 3548 y lo pago dels mateixos se farà sense cap descompte.
Premi Major 126.550 pessetas. La Administració de Loterias d' aquesta Ciutat ven diits bitllets.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE P. DURÁN, METJE-CIRUJIA
Carrer Ossel núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—Reus
Ab lo massatge manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprendents curacions en las enfermetats següents:
Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (luminat), Luxacions, Fracturas, Artritis traumáticas, etc.
Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Euteralgia, Sciática, Corea (ball de San Victo), Ataxia rocomotriu, Tremolor en las mans dels escribents, etc.
Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringions de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.
Alcalá, 110, 2n. dta.—MADRID
OBRA NOVA
FLORESCENCIA
Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.
2 PSESSETAS
De Venda en lo kiosco de D. Pan Balart, Plaza de la Constitución y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.
IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida Correu 4'53 matí; arribada 8'34 matí
 Expres 7'05 " " 9'14 " "
 Mixto 8'41 " " 1'03 trde
 Merc. 12'07 " " 8'02 nit.
 Correu 2'14 trde. " 5'24 trde
 Mixto 7'14 " " 10'19 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida Merc. 5'15 matí; arribada 3'06 trde
 Mixto 6'01 " " 11'30 matí
 Correu 9'47 " " 1'05 trde
 Omb. 12'35 " " 5'32 "
 Mixto 2'26 trde. " 7'11 "
 Expres 7'26 " " 9'38 nit.

De Reus a Saragossa

Surtida Correu 1'35 trde; arribada 8'35 nit.
 Mixto 7'57 " " 8'36 matí
 Expres 9'44 " " 3'01 "
 Merc. 3'36 trde. " 11'54 nit.
 " 5'32 matí " 8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida Expres 1'50 matí; arribada 6'59 matí
 Correu 7'— " " 2'06 trde
 Mixto 10'05 nit " 8'11 matí
 Merc. 2'30 trde. " 11'27 "
 " 6'59 trde " 10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida Correu 8'29 matí; arribada 11'35 matí
 Mixto 6'05 trde. " 9'57 nit
 Merc. 1'45 " " "

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodí.

De Lleyda a Reus

Surtida Mixto 5'28 matí; arribada 9'29 matí.
 Correu 4'05 trde. " 7'09 trde.
 Merc. " " 1'39 "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus a Tarragona

Surtida Mixto 8'16 matí; arribada 8'45 matí.
 " 9'44 " " 10'18 "
 Merc. 2'30 trde. " 3'05 trde.
 Correu 7'17 " " 7'48 "

De Tarragona a Reus

Surtida Correu 7'45 matí; arribada 8'15 matí.
 Merc. 12'22 trde. " 1'— trde.
 Mixto 5'08 " " 5'46 "
 " 8'— nit " 8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia 29 Setembre de 1902.

Sortida de Reus al matí a las 4'10.—10.—A la tarde a las 2'47.—4'15.

Sortida de Salou al matí a las 4'50.—11'04. A la tarde a las 5'32 y 7'40.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats mélicas, després d'una llarga experiéncia, s'han convensut y certíficat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlceras, flux bianch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrényiments uretrals (estrechez), encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas, no hi ha medicament més milagros que los CONFITS ó Inyeccions Costanzi.

També certífican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt facilis de curar. A Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets específichs; per Ceal del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar inyeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.
 A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Jarpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas, mélicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.º tots los dilláms, dimecres y divendres a las 12.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE OCTUBRE DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Octubre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y rápit vapor francés

ALGERIE

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40-REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonedras pera camisas, paraiguas, sombrillas, castons, petacas, ciguarreras, carteres, tergeters, moneders, boquillas y elásticos. Agullas pera corbatas. Se fan a mida camisas, calsetets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptórichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartro-pedra de tofas midas y models.

PREUS REDUHITS

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguritat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLÁS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilizació d' energia a gran distancia.

Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catalachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona

Andreu Caizal.—REUS.

LAGRESHAM

COMPANIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables.—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo diposit exigit per las lleys fiscals vigen's com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspektor del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

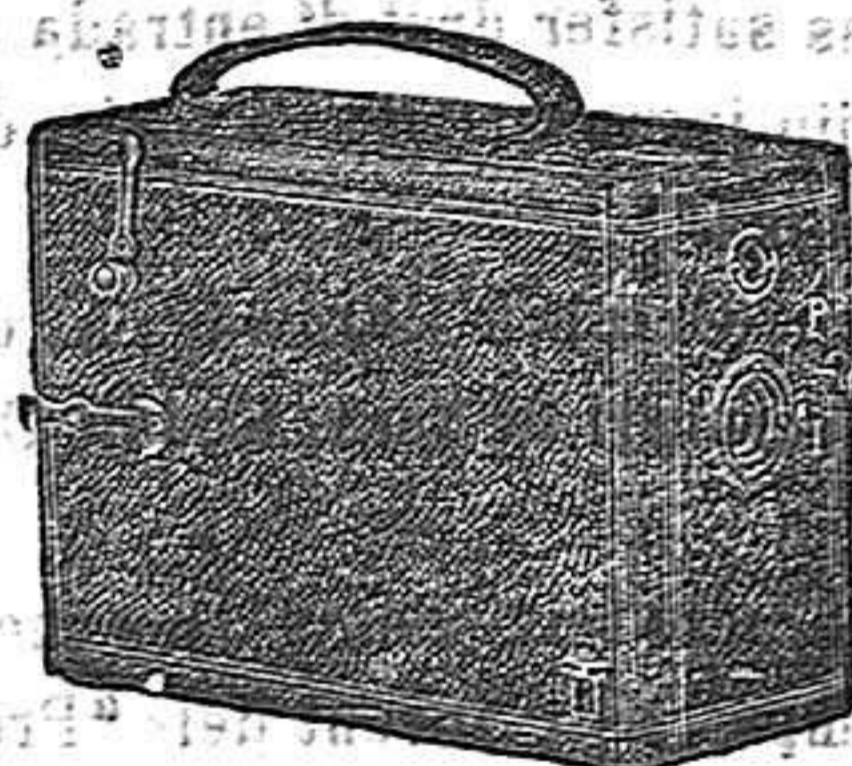
Companya inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

FOTOGRAFOS Y AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA

La casa Martra acaba de rebre un nombre sortit dels ultims adelantos en material fotográfich. Paper Bromidry ab lo que s'obtenen las mellors probas artísticas, tant en brillantés com en mate. Máquinas y accessoris desde 12 pessetas per amunt. Productes garantits per ser ajarlos la casa abans d'esser posats en venda. Además hi ha un gran surtit en Máquinas, Cartulinas, Disfumadors, Linternas, Prempsas, Cubetas, Tripodes y de tot lo de més concernient al ram fotográfich. Placas Westendop & Wehner y Lumiere de tofas midas. Revelador Martra ab lo qual s'obtenen las negatius ab una claretat de detall admirable per ser sempre de rescen preparació. Viratje fixador Martra; no s'altera per més temps que l'inga y es un dels millors per tois los papers al citrat de plata. També s' preparan banys de viratje ó revelador a gust del senyors aficionats; siga per la classe de papers ó placas que vulguin. Laboratori per aficionats provehit de tots los adelantos y a disposició dels clients de la casa sense cobrar cap classe de retribució.

No comreu sense abans visitar la casa

MARTRA

GALANAS, 6, DROGUERIA, REUS.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA

D. ANTON BARDOY

HABITACIONS Y SERVEYS INMELIORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

Efectes de la infalibilitat del medicament.

Mil duros se donarán a qui fent constant ús del Elixir Verdi sigui atacat de enfermetats del ventrell ó de febrés. En tofas las farmacias a 2 pessetas pot.

Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterols 30